

Voedselbank
Montferland

Jaarverslag 2011

Inhoudsopgave

	Pagina
Voorwoord	3
Inleiding	4
Landelijke en regionale inbedding	4
Samenwerking met Voedselbank Doetinchem	5
Aanvragen voedselpakketten	5
Uitgifte voedselpakketten	6
Voedselverwerving	6
Voedselkwaliteit	7
Vrijwilligers	8
Hulpverleners	9
Sponsors	9
Communicatie	10
Bijlage:	
 Organisatie en contactgegevens	11

Voorwoord

Het tweede jaarverslag van de Stichting Voedselbank Montferland ligt nu voor u. Een jaar waarin ontwikkelingen elkaar snel opvolgden: een eigen opslag- en in-paklocatie, de aanschaf van een koelwagen, forse wijzigingen in het logistiek transport, toename van het aantal te leveren voedselpakketten en een afname van het voedselaanbod. Dit alles werd grotendeels ook verwacht. Geconstateerd mag worden dat we er goed op in hebben kunnen spelen, vooral door de inzet van de vele betrokken vrijwilligers.

Daarmee zijn we bij een nieuw fenomeen aangeland: er is een wachtlijst voor vrijwilligers. Er blijft een doorgaande interesse om iets te doen bij de voedselbank, zodat een aantal geïnteresseerden even in reserve worden gehouden. Ook vanuit de maatschappelijke stage (MaS) blijkt een goede belangstelling.

Het werk van voedselbanken in het algemeen en ook van de Voedselbank Montferland in het bijzonder staat sterk in de algemene belangstelling. Organisaties, omroepen en vele particulieren dragen het werk en vooral de cliënten van de voedselbank een warm hart toe en we werden dit jaar dan ook overstelpt met verzoeken om mee te werken aan programma's, activiteiten en verspreiding van informatie daarover. Daarnaast werden regelmatig producten en diensten aangeboden die buiten het werkgebied van de voedselbank liggen. Vaak hebben we 'nee' moeten verkopen.

Soms zeggen we ook 'ja'. Voor de jeugd van cliënten van de voedselbank hebben we dit jaar wel een paar hele leuke dingen kunnen doen. De gemeente Montferland heeft toegangskaartjes voor De Efteling gedoneerd, waardoor voor de jeugd met behulp van andere sponsors een onvergetelijke dag georganiseerd is. Door een persoonlijke en een financiële bijdrage van de ABN AMRO hebben alle kinderen met Sinterklaas ook een presentje met gedicht in het voedselpakket aangevonden.

Een bijzonder moment was het programma 'Zomer in Gelderland' van Omroep Gelderland. Bij het zoeken naar een goed doel kwam het lokale team in Didam haast vanzelf op de voedselbank uit. Goed voor € 1.000,00.

Opnieuw gaat alle dank gaat uit naar allen die hebben bijgedragen aan het verwezenlijken van onze doelstellingen: de gevers van voedsel, de vrijwilligers, de financiële en materiële sponsors. Zonder hen zou ons werk niet mogelijk zijn geweest. Ook dank voor de goede samenwerking met de Stichting Voedselbank Doetinchem.

Wij wensen u veel leesplezier.

Inleiding

Het doel van de Stichting Voedselbank Montferland is enerzijds het tegengaan van verspilling van voedsel en anderzijds het direct helpen van mensen die onder een bepaald bestaansminimum leven. De rol van de voedselbank is, simpel gezegd, om logistiek te bemiddelen tussen deze twee aspecten. Voor het verwerven of uitgeven van voedsel wordt geen financiële vergoeding gegeven of gevraagd. Ook het werk geschiedt door onbetaalde inzet van vrijwilligers, die met het beschikbaar stellen van hun tijd en energie tegelijkertijd iets waardevols voor medemensen betekenen.

Landelijke en regionale inbedding

De Stichting Voedselbank Montferland is aangesloten bij de Stichting Voedselbanken Nederland. Daartoe is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de Regio Arnhem van deze landelijke stichting. Dit houdt in dat Voedselbank Montferland zich conformeert aan de algemene uitgangspunten van Voedselbanken Nederland en daarnaast gebruik maakt van de faciliteiten en voedselvoorraden die op regionaal en landelijk niveau hiervoor beschikbaar zijn. Meer informatie is op de websites te vinden, respectievelijk www.voedselbankennederland.nl en www.voedselbankarnhem.nl. Door deze aansluiting kon onze voedselbank dit jaar een bedrag van € 1.500 in ontvangst nemen dat vanuit de landelijke voedselbank hiervoor beschikbaar was gesteld.

Door aansluiting bij Voedselbanken Nederland neemt de voedselbank ook deel aan het regio-overleg van de Voedselbank Regio Arnhem. In dit overleg wordt het reilen en zeilen van de voedselbanken besproken, gezamenlijke initiatieven en de implementatie van het landelijk beleid besproken. Daarnaast bestaat er ook een regio-overleg toegespitst op de voedselverwerving. Voedselbank Montferland neemt aan beide overleggen actief deel. Dit jaar ging het vaak over uniformering van procedures en harmonisatie van toelatingscriteria voor cliënten.

Waar voedselbanken wekelijks mee bezig zijn is het best aan te geven met enkele getallen. Uit een inventarisatie van de gegevens op peildatum 1 september 2011 blijkt het volgende:

	Nederland	Regio Arnhem	Montferland
Aantal cliënten	22.638	2.192	39
Aantal monden te voeden	55.280	5.471	110
Aantal vrijwilligers	5.943	1.002	38
Aantal voedselbanken	130	16	1

Samenwerking met Voedselbank Doetinchem

Vanaf het eerste moment heeft Voedselbank Montferland ingezet op samenwerking met omliggende voedselbanken. Dit omdat in aanvang niet te voorzien was hoe snel ontwikkelingen zouden gaan en welke omvang de voedseluitgifte zou gaan bereiken. In zo'n situatie werd het als beter beoordeeld om mee te liften met bestaande organisaties en logistieke lijnen. Vanaf de start in december 2009 is intensief samengewerkt met de Stichting Voedselbank Doetinchem. Dit betrof het transport vanuit Arnhem, het samen delen in de aanvoer van een aantal voedselproducten, het inpakken van de voedselpakketten door medewerkers van Fatima en het transport naar de uitgiftepunten van de Voedselbank Montferland.

Aan het begin van het verslagjaar bleek dat de verwerkingscapaciteit in Doetinchem haar grens overschreed. Dit was voor onze voedselbank aanleiding om in eigen omgeving rond te kijken naar tijdelijke opslag- en inpakruimte. Die werd gevonden bij de Firma Welling aan de Pittelderstraat in Didam, van wie we de volle medewerking kregen en nog steeds hebben. Een leegstaande ruimte kan voorlopig gebruikt worden en is ook zeer geschikt voor onze activiteiten.

Inmiddels heeft ook Voedselbank Doetinchem een nieuwe opslag- en inpakruimte. Dit zou ons kunnen doen besluiten om ons inpakgebeuren weer door Doetinchem te laten verzorgen, maar onze werkorganisatie staat dermate goed op poten dat we hier vooralsnog geen behoefte aan hebben.

Wat nog wel gezamenlijk gebeurd is het logistiek transport vanuit Arnhem. Aan het begin van de week geven we het benodigde aantal voedselpakketten door aan Doetinchem. Van daaruit wordt het met hun eigen aantal doorgegeven aan de Voedselbank Regio Arnhem. Op vrijdag haalt onze voedselbank het voedsel voor zowel Montferland als ook voor Doetinchem op in Arnhem en brengt dat met de koelwagen naar respectievelijk Didam en Doetinchem. Vanuit Doetinchem worden vervolgens brood en andere producten weer naar Didam gebracht. Zo kunnen de kosten van dit transport voor beide voedselbanken minimaal gehouden worden. Over het delen van deze kosten zijn goede afspraken gemaakt.

Aanvragen voedselpakketten

Voedselbank Montferland bestaat omdat voedselpakketten gevraagd worden. Dit betreffen personen of gezinnen die in de gemeente Montferland wonen en tevens beneden een financiële grens aan leefgeld zitten. Leefgeld is het inkomen minus de vaste lasten. Blijft er minder dan € 175 per maand over voor een volwassene, € 60 voor een volgende volwassene, € 50 voor een kind ouder dan 12 jaren en € 25 voor een jonger kind, dan kan een voedselpakket toegekend worden. Voor gezin met twee kinderen komt dat neer op maximaal € 10 per dag voor eten, drinken, kleding en dergelijke. Deze bedragen zijn in 2011 onveranderd gebleven ten opzichte van 2010.

De aanvragen worden ingediend door hulpverlenende instellingen die al betrokken zijn bij deze personen of gezinnen. Zo ontving Voedselbank Montferland

aanvragen via De Buitenlijn, Sensire, Leger des Heils, de RK Kerk, SiZa Dorp, gemeente Montferland, Stadsbank Oost Nederland, GGNet, Iriszorg en Lotuszorg. De hulpverlener is verantwoordelijk voor een juiste invulling van het aanvraagformulier. De aanvraag wordt door de voedselbank beoordeeld. Van toekenning of afwijzing krijgen hulpverlener en aanvrager bericht. Een eerste toewijzing gebeurt voor de duur van maximaal 13 weken, waarna een verlenging mogelijk is van telkens maximaal 26 weken. In principe kan de totale duur drie jaar bedragen.

Aan het begin van iedere verstrekings- of verlengingsperiode krijgen zowel de hulpverlener als de cliënt een brief, waarin helder omschreven staat welke procedures er gevolgd moeten worden om wekelijks het pakket in ontvangst te nemen. Plaats en tijd van ophalen zijn aangegeven, alsmede het aftekenen van de lijst voor ontvangst, het meebrengen van tassen en dergelijke. Ten allen tijde kan een nummer gebeld worden, wanneer een cliënt een pakket niet kan afhalen of anderszins.

Aan het begin van het jaar stond de teller op 40 voedselpakketten per week. In de loop van het jaar zijn 44 aanvragen ontvangen. Daarvan zijn er 7 afgewezen, omdat ze niet aan de voorwaarden voldeden. Van 6 cliënten werd de verstrekking beëindigd doordat ze tweemaal zonder bericht het pakket niet afhaalden. Bij een vijftal cliënten eindigde de verstrekking op hun eigen verzoek. Bij 19 cliënten stopte de verstrekking, meestal doordat er geen verlenging meer werd aangevraagd. In die situaties mag de conclusie getrokken worden dat de persoonlijke omstandigheden dermate verbeterd zijn dat een voedselpakket niet meer nodig was of men niet meer aan de voorwaarden voldeed. Aan het eind van het jaar stond daarmee de teller op 47 voedselpakketten per week. Door het jaar heen schommelde het aantal pakketten tussen 38 en 47. Het gemiddelde van het eerste halfjaar was 41 en het gemiddelde van het tweede halfjaar 43. Er is dus sprake van een lichte, structurele toename.

Uitgifte voedselpakketten

In de verslagperiode heeft de voedselbank op twee vaste locaties wekelijks een uitgiftepunt ingericht, één in Didam en één in 's-Heerenberg. Uit die beide plaatsen komt het overgrote deel van de aanvragers. De voedselbank is dankbaar voor de kosteloze medewerking van de eigenaren van deze uitgiftepunten.

Bij aanvragers uit de overige dorpen in de gemeente werd in 2011 een ad hoc voorziening getroffen als de aanvrager niet in staat was om naar een van de beide vaste uitgiftepunten te komen.

Voedselverwerving

Voor de samenstelling van de voedselpakketten kan de voedselbank gebruik maken van de voorraden van Voedselbank Regio Arnhem. Daar worden grotere partijen overtollig voedsel van fabrikanten en verwerkers afgeleverd. Gemiddeld zijn 10 producten in een voedselpakket afkomstig uit die voorraad. De bedoeling is

dat het lokaal aangevuld wordt met nog eens 5 tot 10 producten uit lokaal ingezameld overvloedig voedsel, zeker als het gaat om aardappelen, verse groente en zuivelproducten.

Het aanbod van voedselproducten vanuit de regiovoorziening in Arnhem is dit jaar afgenomen. Vooral daar merkt men dat producenten minder afleveren bij de voedselbank. Dit kan een gevolg zijn van de financiële crisis, maar tevens van efficiëntere productiemethoden. Vooral dat laatste strookt volledig met de doelstelling van de voedselbank, al is het effect ongunstig voor de andere doelstelling: het helpen van de medemens. We constateerden dit jaar dat de variatie in en de voedingswaarde van het aangeleverde voedsel vanuit Arnhem afnamen.

Een gunstige uitzondering was de overeenkomst die Voedselbanken Nederland heeft getroffen met de supermarktketen Albert Hein. Na lang en stevig overleg is AH bereid gebleken om overvloedig voedsel te leveren aan de voedselbanken. De voorwaarden waaronder dit dient te gebeuren zijn echter streng. Het bewaren van de voedselkwaliteit, vooral door het gesloten houden van de koudeketen, wordt door AH als eis gesteld en AH controleert daar ook zelf op. In de zomer is de levering van AH begonnen. In het najaar, toen wij onze eigen koudeketen goed onder controle hadden, hebben wij ons hiervoor aangemeld en delen nu mee in de AH-overschotten.

De overeenkomst met AH biedt perspectief voor overeenkomsten met andere supermarktketens. Momenteel is op landelijk niveau overleg met Jumbo gaande. Dergelijke overeenkomsten zijn nodig om ook lokaal te kunnen profiteren van kwalitatief goed voedsel dat weggegooid wordt. Momenteel zijn wij als voedselbank lokaal aangewezen op incidentele aanbiedingen. Dit kan veel structureler plaatsvinden, want het aanbod vanuit ons eigen werkgebied blijft ver achter bij de verwachting.

Van particulieren is dit jaar ook veel ontvangen. Aan het begin van het jaar konden we nog enkele maanden profiteren van de opbrengst van de Kerstactie van 2010. In het voorjaar hebben de groepen Eerste Communie van de basisscholen in 's-Heerenberg een grote hoeveelheid voedsel en geld in gezameld en geschonken aan de voedselbank. In het najaar werd hetzelfde gedaan door de Vormselgroepen van de basisscholen in Beek en Loerbeek, waarbij en passant beide scholen maar geheel hebben meegedaan. Tussendoor werd incidenteel het nodige van particulieren ontvangen. Voor de start van de verbouwing van de AH-supermarkt in Didam konden wij een deel van de resterende voorraad ophalen. Aan het eind van het jaar werd de inmiddels traditionele Kerstactie gehouden. De opbrengst was naar schatting weer meer dan het jaar ervoor en daarmee was het een heel succesvolle actie.

Voedselkwaliteit

De voedselbank verstrekt alleen voedsel dat gegarandeerd geschikt is voor consumptie. Er zijn richtlijnen over hoe om te gaan met voedsel dat rond of over de

vermelde houdbaarheids- of verkoopdatum is. Door de Nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit zijn specifiek voor voedselbanken richtlijnen opgesteld rond koel- en bewaaraspecten van voedsel, de zogenaamde 'koudeketen'. De nVWA controleert daar ook op.

De aanschaf van een koelaanhanger is een grote stap vooruit geweest om de koudeketen gesloten te houden. Met gemak lukt het om bevroren en gekoeld voedsel vanuit Arnhem naar Didam en Doetinchem te brengen, waarbij de aanhanger zelfs in staat blijkt om het gekoelde voedsel onderweg nog dieper te koelen. Doordat frequent bij het transport en bij de uitgifte met digitale infraroodthermometers gemeten wordt, kunnen we dit proces goed volgen en zo nodig aan de hand van de metingen bijstellen. Het daarnaast gebruiken van enkele diepvriezen, koelboxen en icepads zorgt voor voedseltemperaturen die aan de eisen voldoen. Wat dit betreft zijn we hier in korte tijd ervaren en bedreven in geworden. Voor vrijwilligers is het vaak een sport om te bedenken hoe het de volgende keer nog iets beter kan.

Vrijwilligers

In het voorwoord is al gemeld dat er sprake is van een wachtlijst. Werken bij de voedselbank heeft dus blijkbaar wel wat. Ook al is het soms wel even zoeken naar de goede structuur en de juiste werkprocessen. Daarbij werken de vrijwilligers niet alleen mee, maar d nken ze ook mee. Zo is in de loop van het jaar met hun bijdrage aan ideeën het proces van transport en inpakken opgezet en geoptimaliseerd, zijn de afhaaltijden op de uitgiftepunten aangepast om effectiever te kunnen werken en is daarbij de afhaalperiode op vrijdagmiddag ook ingekort, omdat het efficiëntere werken dit mogelijk maakte. De cliënten hebben hierdoor wel enige veranderingen moeten ondergaan, maar dit ging zonder noemenswaardige problemen.

Met alle vrijwilligers is een schriftelijke overeenkomst getroffen, waarin zaken geregeld zijn rond onder andere werkzaamheden, verzekering, privacy en geheimhouding.

In november is een avond voor alle vrijwilligers georganiseerd. Recente informatie vanuit de voedselbanken en een steekproef van de nVWA zijn gepresenteerd. Daarnaast vond er een geamuseerde discussie plaats over de gang van zaken, werden ter plekke enkele processen aangepast en afspraken gemaakt voor de toekomst. We moesten ook afscheid nemen van een tweetal vrijwilligers van het eerste uur. De rest van de avond stond in het teken van een gezellige ontmoeting.

Een nieuw fenomeen rond vrijwilligers is de Maatschappelijke Stage (MaS). De voedselbank heeft besloten zich daarvoor open te stellen en heeft zich hiertoe aangemeld bij de Stichting Welcom (www.cooleklussen.nl). In december konden we in dit kader de eerste drie stagiaires begroeten en dit bleek van beide zijden een schot in de roos. Tieners worden enthousiast bij wat ze allemaal meemaken

en zien. De vrijwilligers van de voedselbank kunnen soms net even dat extra handje gebruiken en samenwerken met deze tieners geeft de vrijwilligers ook weer een andere kijk op de wereld. Want hoe je het ook went of keert, de gemiddelde leeftijd van de vrijwilligers van de voedselbank ligt toch een behoorlijk stuk boven die van de tieners.

Hulpverleners

Hulpverlenende instellingen vormen de schakel tussen de aanvragers van voedselpakketten en de voedselbank. Dit jaar zijn weer de nodige ervaringen opgedaan rond het aanvragen van een voedselpakket. De meeste hulpverleners zijn goed ingevoerd, al is soms nader overleg over een aanvraag noodzakelijk. Wat nogal eens voorkomt is dat een aanvrager zich in een acute noodsituatie bevindt en dan bij een hulpverlener terechtkomt. Doordat het meestal enige tijd vraagt om de situatie te doorgronden en vervolgens orde op zaken te stellen, wordt op zo'n moment op voorhand een verzoek om een voedselpakket ingediend. De gegevens zijn dan meestal onvolledig, maar de ervaring leert dat achteraf de aanvraag dan meestal wel terecht is geweest. In deze niet-heldere situatie stelt de voedselbank zich doorgaans welwillend op.

Dit jaar zijn op landelijk niveau de toelatingscriteria uitvoerig besproken. Een voorstel van Voedselbank Nederland is ook bij onze voedselbank besproken en becommentarieerd. Door Voedselbank Nederland zijn inmiddels nieuwe normbedragen en toelatingscriteria voor 2012 vastgesteld. Hieraan zullen wij ons conformeren. Dit zal voor onze voedselbank aanleiding zijn om begin 2012 een bijeenkomst voor alle hulpverleners te beleggen om dit toe te lichten.

Sponsors

Ondanks dat niet voor het voedsel betaald wordt en ook de inzet van vrijwilligers geen geld kost, brengt het werk van de voedselbank de nodige kosten met zich mee. Om hierin te voorzien is de voedselbank volledig afhankelijk van schenkingen en giften. Ons verzoek aan fondsen, instellingen en particulieren hebben bij de start in 2009 een goede respons opgeleverd. We konden er even mee vooruit en ook de koelaanhanger is van deze gelden betaald. In het afgelopen jaar ontvingen wij substantiële bedragen van de Stichting Het Gasthuis Bergh en Stichting Voedselbank Nederland. Daarnaast moet zeker genoemd worden de Eerste Communicanten uit 's-Heerenberg, de opbrengst van Zomer in Gelderland en een gift bij gelegenheid van een jubileum. Daarnaast hebben vele particulieren financieel bijgedragen. Hartelijk dank daarvoor.

Een probleem is dat sommige giften gelabeld zijn om voedsel van te kopen. Dat staat op gespannen voet met de doelstelling van de voedselbank en we zullen dit dan ook niet doen.

Ook in materiële zin hebben velen een bijdrage geleverd, zoals het beschikbaar stellen van ruimten, materialen en vervoersmiddelen. Te noemen vallen:

- Firma Welling
- De Tatelaar
- Protestantse gemeente Zeddam – 's-Heerenberg
- Protestantse gemeente Didam
- Parochie H. Gabriël
- Wiendels Euronics
- ABN AMRO
- Gemeente Montferland
- Gademann Vervoer B.V.

Communicatie

De voedselbank in het algemeen blijft in de media sterk in de belangstelling staan. Krantenartikelen en televisieprogramma's zijn er volop geweest. Heel specifiek zochten omroepen dit jaar cliënten van de voedselbanken om hun problematiek ten toon te spreiden, maar er ook wat aan te doen. Op zich is dit een goede zaak, maar het gevaar hierbij is dat personen en situaties, die zich hiervoor beschikbaar stellen, er uiteindelijk toch negatief uitkomen. Daarom zijn wij terughoudend geweest om cliënten hiervoor aan te melden.

Lokaal was er de nodige aandacht voor Voedselbank Montferland, met name rond de actiedag van Zomer in Gelderland in augustus en de presentatie van de koel-aanhanger. Daarnaast zijn we diverse keren benaderd om een reactie te geven op landelijke ontwikkelingen rond voedselbanken.

Rond de kerstactie was er weer de nodige aandacht in de media. Een interview met een cliënt van de voedselbank in De Gelderlander heeft het nodige aan beeldvorming en bekendheid bijgedragen. Hierbij bleek echter ook dat onvolledige weergave van de situatie aanleiding is voor de nodige opmerkingen en discussie. Daarnaast was er een interview op Radio Optimaal FM, en artikelen in de weekbladen Montferland Nieuws en Montferland Journaal.

Van de website wordt ook het nodige gebruik gemaakt en blijkt ook een belangrijk middel van communicatie te zijn.

Bijlage

Organisatie

Het bestuur van de Stichting Voedselbank Montferland heeft per 31 december 2011 de volgende samenstelling:

- Theo Reuling ofs, voorzitter
- Matthieu Krabbe, secretaris, fondsenwerving
- Martin Gerrits, penningmeester
- Frans Damen, coördinator hulpverlening
- Jan de Jong, voedselwerving
- Henk Otten, vrijwilligers, voedselwerving
- Ton den Ouden, voedselwerving

Contactgegevens

Postadres: Wilhelminastraat 84, 6942 ET Didam

Telefoon: 06-55 13 35 23

Bankrekening: 15 50 03 658 Rabobank

KvK-nummer: 09 20 99 96

E-mail: voedselbankmontferland@gmail.com

Website: www.voedselbankmontferland.nl

ANBI

De Stichting Voedselbank Montferland is aangemerkt als ANBI, wat staat voor 'Algemeen Nut Beogende Instelling'. Dat betekent onder andere dat giften en donaties aan de voedselbank aftrekbaar zijn voor de belastingen.